

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỒ KHẢI HOÀN

GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH ĐÀO TẠO NGHỀ
CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế
Mã số: 60.34.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan mọi số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn của tôi là trung thực và chưa hề được dùng để bảo vệ một công trình khoa học hay học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Đỗ Khải Hoàn

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được thực hiện và hoàn thành tại Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên. *Tôi xin chân thành cảm ơn:*

Ban giám hiệu, phòng Quản lý đào tạo sau đại học, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn.

Ủy ban nhân dân, các sở, ban ngành của tỉnh Thái Nguyên, đặc biệt là Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, đã tạo điều kiện thuận lợi, cung cấp cho tôi những số liệu quý báu, những kiến thức, kinh nghiệm thực tế về công tác đào tạo nghề trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Thầy giáo *TS Bùi Đình Hòa* đã tận tình chỉ dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các bè bạn, đồng nghiệp và gia đình đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ, động viên khích lệ tôi, đồng thời có những ý kiến đóng góp quý báu trong quá trình tôi thực hiện và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, năm 2012

Tác giả luận văn

Đỗ Khải Hoàn

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài nghiên cứu	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lý luận về đào tạo nghề cho lao động nông thôn.....	4
1.1.1. Những vấn đề chung về lao động nông thôn	4
1.1.1.1. Một số khái niệm chung về lao động nông thôn	4
1.1.1.2. Vai trò của lao động nông thôn.....	5
1.1.1.3. Đặc điểm của lao động ở nông thôn.....	6
1.1.2. Khái niệm về nghề và đào tạo nghề	7
1.1.2.1. Khái niệm nghề và chuyên môn.....	7
1.1.2.2. Khái niệm đào tạo nghề.....	8
1.1.3. Yêu cầu về đào tạo nghề cho lao động nông thôn	10
1.1.4. Các hình thức đào tạo nghề.....	13
1.1.4.1. Căn cứ vào nghề đào tạo với người học.....	13
1.1.4.2. Căn cứ vào thời gian đào tạo nghề.....	14
1.1.4.3. Căn cứ vào trình độ lành nghề	14
1.1.4.4. Căn cứ vào hình thức đào tạo.....	15
1.1.5. Vai trò của đào tạo nghề đối với phát triển kinh tế xã hội.....	15
1.1.5.1. Tạo ra một lực lượng lao động có trình độ lành nghề cao đáp ứng được yêu cầu công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước	15
1.1.5.2. Đào tạo nghề góp phần giải quyết việc làm cho người lao động, xoá đói giảm nghèo, đẩy lùi tệ nạn xã hội....	16
1.1.6. Các nhân tố ảnh hưởng tới công tác đào tạo nghề	17
1.1.6.1. Cơ sở vật chất, trang thiết bị của các cơ sở dạy nghề	17
1.1.6.2. Kinh phí đào tạo	18

1.1.6.3. Đội ngũ giáo viên	19
1.1.6.4. Nhận thức xã hội về đào tạo nghề	19
1.1.6.5. Chương trình, giáo trình đào tạo	20
1.1.6.6. Chính sách của Nhà nước liên quan tới công tác đào tạo nghề	21
1.2. Cơ sở thực tiễn	23
1.2.1. Kinh nghiệm về đào tạo nghề của một số quốc gia trên thế giới.....	23
1.2.1.1. Dạy nghề cho lao động nông thôn ở Trung Quốc	23
1.2.1.2. Kinh nghiệm huy động vốn để đào tạo nghề của Hàn Quốc	25
1.2.1.3. Kinh nghiệm của Thái Lan.....	25
1.2.2. Kinh nghiệm về đào tạo nghề của một số địa phương trong nước	26
1.2.2.1. Kinh nghiệm của tỉnh Bình Dương	26
1.2.2.2. Kinh nghiệm của tỉnh Vĩnh Phúc	30
1.2.3. Một số bài học rút ra đối với đào tạo nghề ở tỉnh Thái Nguyên	31
CHƯƠNG 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	32
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	32
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.2.1. Phương pháp luận.....	32
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	32
2.2.3. Phương pháp xử lý thông tin.....	33
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	33
2.2.4.1. Phương pháp phân tổ thống kê.....	33
2.2.4.2. Phương pháp so sánh.....	33
2.2.5. Phương pháp chuyên gia	34
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	34
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tỉnh Thái Nguyên	35
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	35
3.1.1.1. Vị trí địa lý	35
3.1.1.2. Tình hình sử dụng đất đai.....	35

3.1.1.3. Tiềm năng khoáng sản	37
3.1.2. Tình hình kinh tế xã hội	38
3.1.2.1. Tình hình dân số và lao động	38
3.1.2.2. Tình hình phát triển kinh tế	39
3.1.2.3. Kết cấu hạ tầng chủ yếu	41
3.1.3. Đánh giá chung về đặc điểm địa bàn nghiên cứu	42
3.1.3.1. Thuận lợi	42
3.1.3.2. Khó khăn	43
3.2. Thực trạng công tác đào tạo nghề cho lao động nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	43
3.2.1. Nhu cầu đào tạo nghề của lao động nông thôn tỉnh Thái Nguyên	43
3.2.2. Kết quả đào tạo nghề cho lao động nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	45
3.2.2.1. Những chủ trương, chính sách của tỉnh Thái Nguyên về phát triển dạy nghề cho người lao động.....	45
3.2.2.2. Kết quả thực hiện chỉ tiêu kế hoạch dạy nghề tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2010	46
3.2.3. Tình hình phát triển mạng lưới cơ sở dạy nghề trên địa bàn tỉnh	48
3.2.4. Tình hình đầu tư tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy nghề.....	50
3.2.5. Tình hình phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý dạy nghề.....	51
3.2.6. Tình hình phát triển chương trình, giáo trình dạy nghề	53
3.2.6.1. Quản lý nội dung chương trình	53
3.2.6.2. Về giáo trình.....	54
3.2.7. Về chất lượng và hiệu quả dạy nghề cho lao động nông thôn	55
3.3. Một số đánh giá chung về tình hình đào tạo cho lao động nông thôn tỉnh Thái Nguyên	56
3.3.1. Đánh giá chung	56
3.3.2. Hạn chế.....	57
3.3.3. Nguyên nhân	58

CHƯƠNG 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC ĐÀO TẠO NGHỀ CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TỈNH THÁI NGUYÊN GIAI ĐOẠN 2012 - 2020	60
4.1. Quan điểm, phương hướng và mục tiêu đào tạo nghề cho lao động nông thôn tỉnh Thái Nguyên.....	60
4.1.1. Quan điểm về đào tạo nghề và giải quyết việc làm	60
4.1.2. Phương hướng phát triển dạy nghề giai đoạn 2012-2015, định hướng đến năm 2020	61
4.1.2.1. Đối tượng dạy nghề	62
4.1.2.2. Phân bố cơ sở dạy nghề.....	62
4.1.2.4. Về chương trình, giáo trình	66
4.1.2.5. Về phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề	66
4.1.2.6. Về đất đai, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy nghề	66
4.1.3. Nhu cầu về đào tạo nghề	67
4.1.3.1. Dự báo tốc độ tăng và qui mô dân số tỉnh đến năm 2020.....	67
4.1.3.2. Dự báo nhu cầu đào tạo nghề thời kỳ 2012-2020	68
4.1.4. Mục tiêu	68
4.1.4.1. Mục tiêu tổng quát	68
4.1.4.2. Mục tiêu cụ thể.....	69
4.2. Một số giải pháp chủ yếu nhằm đẩy mạnh công tác đào tạo nghề cho lao động nông thôn tỉnh Thái Nguyên	69
4.2.1. Nhóm giải pháp tuyên truyền , tư vấn học nghề và việc làm đối với lao động nông thôn	69
4.2.2. Nhóm giải pháp về chính sách	71
4.2.2.1. Hoàn thiện chính sách đào tạo nghề cho lao động nông thôn của địa phương.71	
4.2.2.2. Phát triển mạng lưới cơ sở đào tạo nghề.....	72
4.2.2.3. Phát triển đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý	73
4.2.2.4. Tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy nghề đối với các cơ sở dạy nghề công lập	76

4.2.2.5. Phát triển chương trình, giáo trình và học liệu.....	77
4.2.2.6. Hoạt động hỗ trợ lao động nông thôn học nghề.....	78
4.2.3. Tăng cường công tác quản lý nhà nước về dạy nghề.....	81
4.2.3.1. Tăng cường công tác quản lý quy hoạch, kế hoạch đào tạo nghề.....	81
4.2.3.2. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát thực hiện	82
4.2.4. Gắn đào tạo với sử dụng lao động, tăng cường công tác đào tạo nghề và phổ biến kiến thức cho nông dân	82
4.2.5. Giải pháp về nguồn tài chính	83
4.2.5.1. Giải pháp về huy động tài chính	83
4.2.5.2. Thực hiện xã hội hoá, tăng cường nguồn lực tài chính cho dạy nghề	84
4.2.6. Tổ chức xây dựng hệ thống thông tin thị trường lao động	84
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	85
1. Kết luận	85
2. Kiến nghị.....	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
CNH - HĐH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
ILO	Tổ chức Lao động quốc tế
LĐ - TBXH	Lao động - thương binh và xã hội
LĐNT	Lao động nông thôn
NLĐ	Người lao động
NSĐĐ	Năng suất đất đai
NSTW	Ngân sách Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
XĐGN	Xóa đói giảm nghèo

DANH MỤC BẢNG VÀ HÌNH VẼ

Bảng 3.1. Tình hình sử dụng đất đai của tỉnh Thái Nguyên năm 2011	36
Bảng 3.2. Dân số và lao động của tỉnh Thái Nguyên năm 2011.....	38
Bảng 3.3. Giá trị sản xuất phân theo khu vực kinh tế trên địa bàn	39
tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2010	39
Bảng 3.4. Kết quả thực hiện kế hoạch đào tạo nghề	47
cho lao động nông thôn và đối tượng chính sách giai đoạn 2006 -2010	47
Bảng 3.5. Tổng hợp các cơ sở dạy nghề	49
trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 -2010	49
Bảng 3.6. Đội ngũ giáo viên dạy nghề tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 -2010	53
Bảng 3.7. Kết quả giải quyết việc làm tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 -2010.....	56
Bảng 4.1. Cơ cấu đào tạo nghề cho lao động nông thôn giai đoạn 2010 -2020	65
Bảng 4.2. Dự kiến trình độ đào tạo lao động nông thôn giai đoạn 2012 - 2020.....	65
Bảng 4.3. Dự báo một số chỉ tiêu về lao động - việc làm tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2012 - 2020	68
Hình 3.1. Tốc độ tăng trưởng kinh tế tỉnh Thái Nguyên.....	41